

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy dla gminy miasta Białej o obowiązku właścicieli domów pobudowania kanałów domowych, połączenia ich z kanałami miejskimi, o uiszczenie na cele gminne taksy za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Z mocy §. 50. ustęp trzeci ustawy budowniczej z dnia 28. kwietnia 1882. Nr. 77 dz. u. kr. wprowadziła gmina miasta Białej w całym swym obrębie system dołów kloacznych na cemencie z dnem nieprzepuszczalnym, do czyszczenia za pomocą aparatów pneumatycznych.

System ten został w gminie ogłoszony obwieszczeniem z dnia 25. października 1890. L. 5.824.

Z powodu wprowadzenia pneumatycznego czyszczenia dołów kloacznych, nie wolno do nich wpuszczać lub zsypywać jakichkolwiek odpadków kuchennych lub gospodarczych, dla uniknięcia zaś przelewania się nieczystości z tych dołów, nie można oczywiście do nich wpuszczać ani opadów atmosferycznych, ani zlewów i ścieków z fabryk i kuchni względnie gospodarstw domowych.

Miasto Biała położone jest jednak w zagłębieniu nieposiadającym należytego i rychłego odpływu, co powoduje zastój płynów na miejscu i zbieranie się ich w pobliżu domów, powolne rozkładanie się tych płynów i wsiąkanie w ziemię, tworzenie bagien a zarazem zatrucie powietrza i zawilgocenie lub przesiąkanie i gnucie ścian pomieszczeń i piwnic, co przyczynia się bez żadnej wątpliwości do znacznego pogorszenia stosunków sanitarnych.

Rada miejska przeto postanowiła uchwałą z dnia 24. kwietnia 1894. przystąpić do założenia sieci kanałów miejskich publicznych, którymi by odprowadzane były wszelkie ścieki niedopuszczone do zbiorników kloacznych.

W wykonaniu tej uchwały wybudowała już gmina jeden kanał w ulicy Komorowickiej, podług relacji gminy — kosztem około 30.000 zł., uzyskanych z pożyczki. Do wykonania jednak dalszej budowy kanałów nie ma gmina środków.

Z tego powodu proponuje Rada miejska uchwałą z dnia 15. stycznia 1895. ustawę, mocą której właściciele domów zarówno istniejących jak i powstać mających, byłiby obowiązani pobudować kanały domowe, połączyć je z miejskimi i za to połączenie uiścić taksę na rzecz gminy.

Potrzeba włożenia na właścicieli domów — w drodze osobnej ustawy — obowiązku pobudowania kanałów domowych i połączenia z kanałami miejskimi, uzasadniona jest okolicznością, że na podstawie samego §. 50. powołanej na wstępie ustawy. gmina nie mo-

głaby skutecznie i niewątpliwie wydać nakazu pobudowania takiego kanału, przeznaczonego jedynie dla odpływu ścieków — do zbiorników kloaczych niedopuszczonych, co najmniej zaś musiałyby co do każdego polecenia wpiórw przeprowadzić spór administracyjny przez wszystkie instancje aż do c. k. Trybunału administracyjnego, którego orzeczenia przewidziane być nie mogą.

Usuwanie się zaś pojedynczych właścicieli od powyższego obowiązku, mogłoby względnie musiałyby albo zwichnąć cel zamierzony budową kanałów miejskich albo na długi szereg lat dopięcie tego celu odroczyć, na czem tylko stosunki zdrowotne gminy ucierpieć by musiały. Wobec tego należy ułatwić gminie zadanie jaknajrychlejszej asanacji miasta.

Podobne postanowienie o przymusowym obowiązku właścicieli domów pobudowania domowych kanałów dla ścieków do zbiorników kloaczych niedopuszczonych i połączenia tych kanałów z kanałami miejskimi, uzyskała gmina Cieszyn od Sejmu szląskiego w drodze ustawy z 25. maja 1894. Nr. 55 Dz. u. kr.

Obowiązek powyższy wyrażony jest w §§. 1 i 2 obecnie projektowanej ustawy. W §. 1 projektu Rady gminnej był także właściciel gruntu pociągany do pomienionego obowiązku. Gdy jednak grunt jako taki z wyjątkiem opadów atmosferycznych innych ścieków mieć nie może, przeto wskutek reskryptu tutejszego z 29. listopada 1895. L. 40.252 gmina w relacji swej z 28. grudnia 1895. L. 8.772 od tego postanowienia odstąpiła.

W relacji tej oświadcza zarazem Magistrat, że odprowadzanie płynnych nieczystości kloaczych do projektowanych kanałów miejskich przynajmniej na razie nie jest wskazane zarówno ze względów policyjno-sanitarnych jak i z powodu innych przeszkód.

Mianowicie nieczystości osiadałyby na dnie kanałów i zatrzymywałyby powietrze, dla braku bowiem dostatecznej ilości wody, nieczystości te nie mogłyby być splukiwane. Rzeka Biała zaś (zwana także Białką) jest tak małą, że o zabieraniu przez nią nieczystości osiadłych mowy być nie może. Ponadto musiałby kanał główny kończyć się w danym razie daleko poza obrębem zamieszkaną część, zatem może nawet poza obrębem sąsiedniej gminy Komorowice, co spowodowałoby zbyt poważne dla gminy koszty. Wreszcie woda rzeki Białki używaną bywa przez fabryki do rozmaitych celów, co byłoby niemożliwym, gdyby woda ta była zanieczyszczoną odpadkami kloacznymi.

Sąsiednie miasto Bielsk, mimo że posiada wodociągi — jak twierdzi Magistrat — nie wprowadziło u siebie podobnego systemu odprowadzania płynnych nieczystości kloaczych.

W mieście Białej zaprowadzony jest wreszcie, jak to na wstępie powiedziano, system dołów kloaczych, czyszczonych aparatami pneumatycznymi, system ten bywa w mieście z całą surowością przestrzegany, a przeciw niemu nie podnoszą władze sanitarne żadnych zarzutów. Jeśli zaś z czasem w Białej zaprowadzone zostaną wodociągi, z których woda będzie mogła splukiwać nieczystości kloacze, wówczas — oświadcza gmina — system rzeźony będzie można zmienić bez trudności, albowiem podług relacji gminy, projektowane kanały miejskie są lub będą już odrazu w odpowiedni sposób budowane.

Z powyższych powodów zakazuje §. 1 projektu wprowadzać do kanałów miejskich płynnych nieczystości z pisoarów, wychodków, dołów kloaczych i z gnojowisk.

W §. 2. projekt omi oświadcza właściciela domu wybudowania co najwyżej 10. metrowej długości kanału domowego licząc od frontowej linii domu, nadwyżkę ponosi gmina.

Użycie jednak wyrazów „od frontowej linii domu“ mogłoby nastęrczać trudności w zastosowaniu ustawy, gdyby kanał miejski znajdował się z tyłu lub z boku domu, dlatego wprowadza Wydział krajowy stosowną zmianę pierwszego ustępu w tym kierunku, że 10-cio metrowa długość kanału liczyć ma się od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego.

Drugi, trzeci, czwarty i piąty ustęp tego paragrafu (drugi i piąty ustęp wzięty jest dosłownie z ustawy dla miasta Cieszyna z 25. maja 1894. Nr. 55. dz. u. kr.) traktuje o sposobie postępowania na wypadek, gdyby zaszła potrzeba przeprowadzenia czy to kanału miejskiego, czy to kanału domowego przez zabudowaną przestrzeń albo przez cudze grunta, jeśli takie właśnie przeprowadzenie okaże się korzystniejszym przez wzgląd na miejscowe stosunki. Właściciel odnośnego domu lub gruntu obowiązany jest zezwolić na takie przeprowadzenie kanału za stosownem odszkodowaniem, które podług piątego ustępu tego paragrafu, ponieść ma właściciel domu, dla którego kanał ma być zbudowany, odszkodowanie przeto za przeprowadzenie kanału miejskiego ponieść oczywiście gmina.

Projekt Rady miejskiej postanawia dalej w trzecim ustępie tego paragrafu, że gdyby między stronami nie mógł być załagodzony spór co do obliczenia i ustanowienia odszkodowania, wówczas polityczna władza wydać ma orzeczenie o wyłączeniu, a spory co do

wysokości tego odszkodowania rozstrzygać mają sądy, jednakże bez wstrzymywania ostatecznego oznaczenia kierunku i budowy kanału.

Projekt powyższy Rady miejskiej uzasadnia zatem obowiązek przymusowego zezwolenia na założenie kanału na gruncie obcym lub po pod domem obcym wyrazami „jeśli to okaże się korzystniejszym“.

Takie umotywowanie wprawdzie niezupełnie zgodne jest z §. 365, ust. cyw., z uwagi jednak, że ustawa budownicza z 28. kwietnia 1882 Nr. 77. dz. u. kr. w §§. 5 i 61, ustawa wodna zaś z 14. marca 1875. Nr. 38. dz. u. kr. w §. 27. dopuszcza prawo wyłączenia także i w wypadkach, kiedy nie zachodzą względy na dobro ogólne, z uwagi wreszcie, że takie same uzasadnienie przymusu znajduje się już w powołanej wyżej ustawie cieszyńskiej z 25. maja 1894. Nr. 55. dz. u. kr., względy bowiem sanitarne należy na równi stawiać ze względami na regulację ulic i potrzeby wodne, Wydział krajowy pozostawia projekt pod tym względem niezmienny.

Natomiast uzupełnia Wydział krajowy projekt Rady miejskiej postanowieniem, że w pierwszym rzędzie, w razie sporu, o potrzebie wyłączenia, orzeka władza polityczna.

W ostatnim ustępie §. 2. zawiera projekt postanowienia, że gdyby Rada miejska uchwaliła przebudowanie kanału publicznego i uchwała ta stała się prawomocną, obowiązani będą właściciele domów, własnym kosztem połączyć z nim kanał domowy.

Postanowienie to wkłada wprawdzie na właścicieli domów obowiązek ponownego pobudowania kanału, — jeżeliby kierunek kanału miejskiego został zmieniony, — gdy jednak zmiana taka nastąpić mogłaby tylko ze względów publicznych i gdy projekt ustawy udziela stronom sposobność do bronięcia praw swoich, wniesieniem rekursu do władz wyższych, pozostawia się projekt niezmienny.

§. 3. projektu zawiera postanowienie, że rodzaj konstrukcyi i wielkość kanału domowego ustanowi Magistrat jako władza budownicza, i że na wypadek, gdyby rozporządzenie Magistratu co do budowy kanału domowego, albo też jego konstrukcyi i wielkości, pozostało bez skutku, uprawniony będzie Magistrat zarządzić środki przysługujące mu z ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882. Nr. 77. dz. u. kr.

Pierwsza część tego paragrafu pozostaje — jednakże tylko pozornie w sprzeczności z ostatnim ustępem §. 50. powołanej wyżej ustawy budowniczej. Gmina bialska bowiem, korzystając z 3. ustępu tegoż paragrafu 50. wprowadziła u siebie system dołów kloacznych do pneumatycznego czyszczenia, a do projektowanych obecnie kanałów publicznych, niewolno wpuszczać płynnych nieczystości kloacznych, podczas gdy §. 50. ustawy budowniczej ma na myśli właśnie i w pierwszym rzędzie odpływ nieczystości z wychodków.

W ogóle zaś postanowienie ostatniego ustępu §. 50. ustawy budown. weszłoby w życie dopiero wówczas, jeśliby Rada miejska uchwaliła, że nieczystości z wychodków mają być odprowadzane do kanałów publicznych; wówczas też obowiązany będzie Magistrat jego władza budownicza przestrzegać wymogów tego paragrafu a mianowicie przy wydaniu konsensu na budowę lub przebudowanie domu lub kanału domowego.

§. 4. projektu nadaje gminie prawo pobierania od właścicieli domów taksy za pośrednie lub bezpośrednie połączenie kanału domowego z kanałem publicznym. Potrzeba nałożenia takiej taksy znajduje uzasadnienie swe w okoliczności, że gmina faktycznie nie może wydatków na budowę kanałów miejskich pokryć z bieżących dochodów, pobierała ona bowiem i pobiera podług przełożonych Wydziałowi krajowemu budżetów z lat 1893, 1894 i 1895. po 50% a na rok 1896. nałożyła nawet 60% dodatków gminnych do podatków bezpośrednich wynoszących około 46 300 złr. i to obok 4% dodatku gminnego czynszowego.

Przerzucenie całego kosztu budowy kanałów miejskich na ogół mieszkańców opodatkowanych, obciążałoby znowu tych mieszkańców jeszcze większym dodatkiem a byłoby o tyle niesłusznem, że w pierwszym rzędzie i najgłówniejszą korzyść z projektowanych kanałów odniosą właściciele domów wskutek bezpośredniego osuszenia ich gruntów i domów.

Podług relacji gminy, projekt rady miejskiej ma na celu uzyskanie od właścicieli domów połowy kosztów budowy kanałów miejskich w ten sposób, że $\frac{1}{4}$ część kosztów ma być takną ściągnięta od właścicieli domów po jednej stronie ulicy, a druga $\frac{1}{4}$ część od właścicieli po drugiej stronie ulicy.

Potrzeba ustawowego zezwolenia na pobór rzeczony taksy uzasadnioną jest w §. 87. ustęp pierwszy, ustawy gminnej z 13. marca 1889 Nr. 24. dz. u. kr., ustęp ostatni bowiem tego paragrafu nadaje Wydziałowi krajowemu prawo zezwolić gminie za zgodą c. k. Namiestnictwa na „pobór taksy za pojedyncze przez Reprezentację gminną w zakresie jej kompetencji udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne

w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe“, podlegać zaś może wątpliwości, czyli zezwolenie na pobór taksy za prawo wpustu do kanału publicznego, może być pod powyższe postanowienie ustawy gminnej podciągnięte.

Wątpliwość ta musiałaby niezaprzeczenie wywołać w każdym pojedynczym wypadku spór administracyjny, co znowu albo wręcz uniemożliwiłoby, albo na długie lata odwlekłoby cel pobudowania kanałów miejskich.

Wreszcie potrzebną jest w tym względzie ustawa także z tego powodu, że projektowana taksa — choćby powołany wyżej ustęp ustawy gminnej mógł nawet niewątpliwie do tej taksy się odnosić — niemogłaby żadaną być od właścicieli istniejących domów, których kanały domowe są już z kanałem miejskim połączone, albo też miałyby być połączone.

Projektowana taksa wprowadzoną też została n. p. w Lincu ustawą z 28 11 1884. Nr. 23. dz. u. kr., w Bernie ustawą z 8 1. 1886. Nr. 5. dz. u. kr., w Pradze ustawą z 19 11. 1888. Nr. 66. dz. u. kr., w Wiedniu ustawą z 19 1. 1890 Nr. 9. dz. u. kr., w Bielsku ustawą z 17 6. 1894. Nr. 58. dz. u. kr.

Co do sposobu oznaczenia i obliczenia taksy rzecz onej wykazują ustawy powyższe dwójaki system, albo od każdego metra bieżącego frontowej linii gruntu względnie domu do linii kanału zwróconego (Liniec, Wiedeń), albo od każdego metra kwadratowego zabudowanej przestrzeni, pomnożone przez ilość piąter (Bern, Bielsk, Praga).

Pierwszy system jakkolwiek o tyle usprawiedliwiony, że długość kanału miejskiego zależną jest od sumy długości linii frontowej ulicy, nastęrcza łatwe komplikacje w wypadkach, gdzie rezechodziłoby się o wolno stojące, narożne albo też kamienice przechodowe tudzież o konieczną i słuszną różnicę między zabudowanymi i niezabudowanymi gruntami,

Nadto co najważniejsze system ten pomija głębokość i wysokość realności względnie domu, wobec czego wymiar taksy nie stałby choćby w przybliżonym stosunku do wartości domu i do potrzeby użytkowania kanału miejskiego.

Właściciel domku parterowego musi podług tego systemu zapłacić taką samą takse jak i właściciel kamienicy dwupiętrowej, jeśli linia frontowa obydwu gruntów jest jednako długa. Drugi system nie natręcza podobnych trudności, okazuje się zatem odpowiedniejszym i ten właśnie system proponuje Rada miejska w §. 5. projektu.

Wysokość taksy normuje §. 5. na 12 ct. w. a. od każdego metra kwadratowego zabudowanej przestrzeni domów mieszkalnych, zaś na 8 ct. w. a. od każdego zabudowanego metra kwadratowego budynków, przeznaczonych w całości lub w znaczniejszej części na warszaty albo fabryki, na budynki gospodarskie i stajnie, a to zarówno domów i budynków istniejących jak i powstać mających lub takich, które mają być dobudowane lub przebudowane — o ile w ostatnich wypadkach dawna przestrzeń zabudowana zwiękzoną zostanie.

Podług uzasadnienia dotyczącego wniosku przez gminę, opiera się powyższa taksa na przeprowadzonych obliczeniach, tak co do średniej długości kanału względnie co do średnich kosztów budowy tego kanału dla jednego domu i co do przeciętnej wielkości zabudowanej przestrzeni domu w Białej a zarazem na podanej wyżej zasadzie, że połowę kosztów budowy takiego kanału ponosi gmina a z drugiej połowy przepada po 1/4 części kosztów na właścicieli domów po obu stronach ulicy (w formie taksy).

Taksa powyższa, podług wspomnionego wyżej uzasadnienia wniosku, odpowiadać ma ma mniej więcej i dotychczas praktykowanej wysokości datków dobrowolnych na budowę kanałów miejskich i dlatego sądzi gmina, niebędzie taksa po jej ustawowem uregulowaniu odczuwaną jako niespodziewany ciężar, do którego by właściciele domów nie byli jeszcze przyzwyczajeni.

Zniżenie taksy dla warsztatów, fabryk, budynków gospodarskich i stajni, uważać należy za zupełnie uzasadnione. Piwnicy i strychi nie podlegają taksi, jeśli nie są przeznaczone lub używane na mieszkania, warszaty albo fabryki (§. 6.) a Rada miejska może nadto w wypadkach uwzględnienia godnych przyznać pewne ulgi (§. 11). Ściągnięcie wreszcie taksy może nastąpić w razie zaprzeczenia także w drodze politycznej egzekucyi (§. 12) jak to przewidziane jest w ustawie dla Linc, Berna, Bielska i Pragi.

Wysokość taksy w Lincu oznaczono ustawą z 28 11. 1882. Nr. 23. dz. u. kr. jednorożowo na 10 złr. za każdy metr bieżący gruntu przy ulicy mającej kanał, bez względu czy grunt ten zabudowany lub nie i bez względu na cel budynku, ustawą zaś z 25 4. 1894. Nr. 20. wprowadzono tamże również jednorożową takse po 8 złr. za każdy metr bieżący gruntu przy ulicy nie posiadającej jeszcze kanału miejskiego, lecz gdzie kanał ten powstanie.

W Wiedniu taksa taka wynosi 12 złr. przy zabudowanych a 6 złr. przy niezabudowanych przestrzeniach, jednak po zabudowaniu ma być taksa ta uzupełnioną. Po upływie zaś lat 25 taksa ma być ponownie uiszczoną.

W Bernie wynosi taksa jednorazowa po 14 ct. od metra kwadratowego każdej zabudowanej przestrzeni bez względu na cel budowy.

W Bielsku zaś po 13 ct. od metra kwadratowego zabudowanej przestrzeni pomieszczeń a 8 ct. przy warstatach fabrykach, budynkach gospodarskich i stajniach.

W Pradze po 10 ct od metra kwadratowego każdej zabudowanej przestrzeni, mieszkań warstatów i stajni.

W Białe proponowała gmina ponowienie taksy przy przebudowaniu kanału miejskiego lub domowego i po upływie lat 30. Wskutek reskryptu jednak tutejszego z 29 11. 1895. l. 40.252 ograniczyła gmina takse tylko do jednorazowej opłaty raz na zawsze.

Reszta postanowień projektu ustawy jest tylko konsekwencyą wprowadzenia taksy i odnosi się do bliższych szczegółów, w których wypadkach i w jakim czasie taksa ma być uiszczoną. W §. 9. projektu gminy wprowadza jednak Wydział krajowy tę zmianę, że obliczenie taksy przy budynkach nowych, dobudowanych i przebudowanych, ma być uskutecznione nie przy kolaudacyi takich budynków ale przy komisji wskazanej §. 66 ust. bud. mającej na celu zbadanie, czy konsens na zamieszkanie względnie na użytkowanie wykonanej budowy może być wydany.

Uchwała Rady miejskiej z 15. stycznia 1895. którą przyjęto projekt rzeczonyj ustawy, została w gminie trzykrotnie należycie ogłoszoną a przeciwko niej nie wniesiono żadnych protestów. Rada powiatowa zaś uchwałą z 11 6. 1895 postanowiła w myśl §. 103 ustawy z 13 3 1889. Nr. 24. jednogłośnie projekt ten poprzeć jak najusilniej.

Wydział krajowy przedkładając Wysokiemu Sejmowi pierwszy tego rodzaju projekt, popiera go w zupełności i wnosi:

Wysoki Sejm raczy wspomniony a tu dołączony projekt ustawy
uchwalić.

Marszałek krajowy :

St. hr. Badeni w. r.

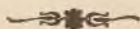
Sprawozdawca :

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U S T A W A

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie obowiązku właścicieli domów w Białej pobudowania kanałów domowych i prawa gminy Biała pobierania taksy za połączenie tych kanałów z kanałami miejskimi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu w obrębie gminy miasta Białej obowiązany jest na wezwanie Magistratu, odpływ ścieków i opadów atmosferycznych ze swojej realności — połączyć za pomocą kanału domowego z istniejącym kanałem publicznym.

Magistrat może również wydać takie wezwanie wówczas, jeśli kanały publiczne mają być dopiero pobudowane, a to w tym celu, aby kanał domowy mógł być zbudowany równocześnie z kanałem publicznym.

Odrowadzanie ścieków z pisoarów, wychodków, dołów kloacnych i gnojowisk do kanałów publicznych jest zabronione.

§. 2.

Koszta budowy kanału domowego aż do 10. metrów licząc od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego, ponosi właściciel domu, nadwyżkę zaś kosztów po nad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względu na stosunki miejscowe okazało się korzystniejszym, aby budowę kanału poprowadzić przez zabudowaną przestrzeń albo przez obce grunta, właściciel tychże obowiązany jest za odpowiedniemi odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału publicznego lub domowego na swoim gruncie.

W razie sporu co do potrzeby poprowadzenia kanału przez zabudowaną przestrzeń lub przez cudze grunta i co do ustanowienia odnośnego odszkodowania, wyda władza polityczna stosowne orzeczenie ekspropriacyjne.

Jeżeliby którakolwiek ze stron interesowanych nie zgadzała się z ustanowioną tem orzeczeniem wysokością odszkodowania, wy-

sokość tę oznaczy władza sądowa, co niewstrzymuje jednak ostatecznego ustalenia kierunku kanału i dalszego postępowania ustawami wskazanego.

Koszta budowy kanału domowego ponosi jak w alinei 1. właściciel domu.

W taki sam sposób mają właściciele domów ponosić także wówczas koszty budowy kanału domowego, względnie połączenia kanałowego, jeżeli kanał publiczny przebudowany zostanie na podstawie należycie ogłoszonej, prawomocnej uchwały Rady miejskiej.

§. 3.

Rodzaj konstrukcyi i wielkość domowego kanału ustanowi Magistrat jako władza budownicza.

Jeśli właściciel domu lub budujący nie zastosuje się do wydanego w myśl §. 1. i 3. wezwania wówczas przysługują Magistratowi środki i ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882 Nr. 77 dz. u. kr.

§. 4.

Gmina miasta Białej uprawnioną jest za bezpośrednie lub pośrednie połączenie kanałów (rur) domowych z kanałami publicznymi pobierać takse na cele gminne.

§. 5.

Wysokość taksy ustanawia się na 12 ct. w. a. za każdy metr kwadratowy zabudowanej przestrzeni domów mieszkalnych, zaś 8 ct w. a. za każdy metr kwadratowy dobudowanej przestrzeni budynków, przeznaczonych w całości lub w znaczniejszej części na warsztaty albo fabryki oraz budynków, przeznaczonych na cele gospodarskie i na stajnie.

Jeśli dom o kilku frontach połączony ma być kilkoma kanałami, wówczas za każde połączenie płaci się tylko odpowiednią część taksy przypadającej od całego domu.

Zabudowaną przestrzeń oblicza się w ten sposób, że ilość metrów kwadratowych zabudowanej płaszczyzny mnoży się liczbą połączy poziomnej (parteru) i połączy piętrowych odnośnej budowli.

§. 6.

Piwnice i strychnie podlegają taksie tylko wówczas, jeśli przeznaczone są albo służą na mieszkania, warsztaty albo do celów fabrycznych.

§. 7.

Do opłaty taksy obowiązany jest właściciel domu, względnie budujący dom, którego kanał (rura) bezpośrednio lub pośrednio ma być lub jest połączony z kanałem publicznym.

§. 8.

Wymierzoną w myśl §§. 5. i 6. takse należy uiszczyć:

- a) od budynków istniejących z kanałem publicznym jeszcze nie połączonych, gdy to połączenie nastąpi;
- b) od budynków istniejących, z kanałem publicznym już połączonych;
- c) od nowo zbudowanych, dobudowanych i przebudowanych budowli.

W wypadkach jednak ad b) i c) w szczególności zaś w wypadku zniesienia domu z kanałem publicznym już połączonym i wybudowania na jego miejsce innego domu, potrąca się uiszczoną już takse od zabudowanej przestrzeni odnośnego domu.

§. 9.

Od nowozbudowanych, dobudowanych lub przebudowanych budowli, oblicza się takse przy komisji odbyć się mającej w myśl §. 66. ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882. Nr. 77. dz. u. kr. a to na podstawie planów i znalezionej na miejscu stanu rzeczy, co uwidocznionym zostanie w odnośnym protokole.

Od istniejących zaś budowli oblicza się takse komisjonalnie podług stanu rzeczy w dniu, w którym urzędownie zarządzonem zostało połączenie kanału.

§. 10.

Termin płatności taksy, o ile ona ma być w myśl §. 8. uiszczoną, zapada :

- a) przy istniejących z kanałem publicznym jeszcze nie połączonych budowlach, z chwilą połączenia;
- b) przy istniejących z kanałem publicznym już połączonych budowlach z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy;
- c) przy nowozbudowanych, dobudowanych lub przebudowanych budowlach :
  - 1) przy ulicach zaopatrzonych w kanały publiczne z dniem wydania urzędowego konsensu na użytkowanie;
  - 2) przy ulicach niezaopatrzonych w kanały publiczne z dniem oddania kanału publicznego do użytkowania.

§. 11.

Radzie miejskiej przysługuje prawo w wypadkach uwzględnienia godnych przyznać ułatwienia z zastosowaniem niniejszej ustawy.

§. 12.

W razie zaprzeczenia zapłaty taksy, s^łognięcie jej nastąpi w drodze politycznej egzekucyi podług ka^żdoocześnie obowiązujących postanowień o ściąganiu należności pieniężnych na cele gminne.

§. 13.

Przeciwko wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom i orzeczeniom karnym Magistratu przysługują środki prawne z ustawy z 13. marca 1889. Nr. 24. dz. u. kr.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

